

Statenvoorstel

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Tenderregeling Groen Groeit Mee
Datum	19 november 2024
Documentnummer	UTSP-270842183-3
Van	Maryann Glorie-Bergmans
Telefoonnummer	+31620498247
E-mailadres	Maryann.glorie@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO/Groen Groeit Mee
Team	GGM
Portefeuillehouder	Sterk
Bijlage	Tenderregeling Groen Groeit Mee

Gevraagd besluit:

Beschikbaar stellen van € 10 miljoen uit de saldireserve voor de Tenderregeling Groen Groeit Mee (voorheen Groenfonds).

Inleiding:

De regio Utrecht is de snelst groeiende regio van Nederland. Het is een uitdaging om het juiste evenwicht te vinden tussen het bouwen van woningen met bijbehorende infrastructuur, werklocaties, energievoorzieningen en het bewaren en versterken van groen en (cultuur)landschap voor een gezonde leefomgeving. Daarom is in 2020 gestart met het programma Groen Groeit Mee. Met het programma Groen Groeit Mee wordt beoogd om het (recreatief) groen in de provincie evenwichtig mee te laten groeien met de verstedelijking. De provincie Utrecht werkt samen met de drie regio's (U10, Het Utrechtse deel van Regio Foodvalley en de Regio Amersfoort), de vier waterschappen vertegenwoordigd door de HDSR en tal van andere organisaties aan Groen Groeit Mee. Op 18 januari 2022 stemden GS in met de ondertekening van het Groen Groeit Mee Pact, waarmee de alliantie waaraan gebouwd is een gezamenlijk intentie vastlegt. Op 7 februari 2022 spraken 39 regionale partners, waaronder de provincie Utrecht, hun gedeelde ambitie uit via de ondertekening van het Groen Groeit Mee Pact met een looptijd die eindigt op 31 december 2030.

Met het programma Groen Groeit Mee werkt de provincie, sinds 2020, samen met regionale partners in ruimtelijke zin aan een stevige positionering van groen en water, zodat het (recreatief) groen in de provincie evenwichtig meegroeit met de verstedelijking. Hierbij is sprake van een complexe, integrale opgave, die ook veel financiële middelen vraagt. De in 2022 ontwikkelde eerste denklijn voor de financiering (zie Statenbrief 4 juli 2023) vraagt om een implementatiestrategie inclusief een voorstel voor de bijbehorende governance. Sinds 2023 is er voor Groen Groeit Mee een bestemmingsreserve van € 6 miljoen beschikbaar. Deze is onder andere bedoeld om onze Groen Groeit Mee Pact partners te activeren en de vier Groen Groeit Mee voorbeeldgebieden financieel te ondersteunen. Om te investeren in de daadwerkelijke realisatie is meer geld nodig, geld dat ook zorgt voor een stevige cofinanciering als er bijvoorbeeld een subsidie (bijv. Europees) kan worden aangevraagd. In de denklijn is daarnaast aangegeven een (recreatief) Groenfonds te willen onderzoeken als impuls voor de bekostiging van Groen Groeit Mee. In het huidige Coalitieakkoord 2023-2027 is daarvoor € 10 miljoen gereserveerd.

In artikel 8.2 van het Coalitieakkoord is het volgende opgenomen:

"We zetten een Groenfonds op om meer groen te realiseren. Ook als een ontwikkelaar in kwalitatieve zin weinig ruimte heeft, kan met een bijdrage uit het Groenfonds de kwaliteit van het groen worden vergroot."

Met de voorliggende Tenderregeling Groen Groeit Mee is het bovengenoemd artikel 8.2 uitgewerkt. Met deze Tenderregeling worden met name publieke partijen in de provincie gestimuleerd om met integrale (recreatief) groene gebiedsplannen te komen, die invulling geven aan de Groen Groeit Mee doelen. Met deze Tenderregeling wilt u financiële ondersteuning bieden aan die partijen met daarbij een aantal nadrukkelijke randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden hebben betrekking op de kwaliteit van het (recreatieve) gebiedsplan, de organisatie van de benodigde samenwerking tussen betrokken partijen, de invulling van de beheeropgave en de cofinanciering aanvullend op de bijdrage van de provincie. De Tenderregeling (omvang € 10 miljoen) is aanvullend op de bestaande subsidie-instrumenten van de provincie en onderscheidt zich daarvan o.a. door de focus op de integraliteit van de Groen Groeit Mee-opgave.

Provinciale Staten is op een aantal momenten geïnformeerd over Groen Groeit Mee:

- * Commissie RGW 25 november 2020 ([Statenbrief Voortgang GGM](#))
- * Commissie RGW 8 september 2021 ([Statenbrief Stand van Zaken GGM](#))
- * Infosessie Groen Groeit Mee voor Commissie RGW 8 december 2021 ([Presentatie](#))
- * Commissie RGW 13 april 2022 ([Groen Groeit Mee Pact](#))
- * Commissie RGW 12 oktober 2022 ([Statenbrief Stand van zaken Groen Groeit Mee](#))
- * Commissie RGW 4 juli 2023 ([Statenbrief Stand van Zaken Groen Groeit Mee en Handreiking Nieuwe Woongebieden Groen Groeit Mee](#))
- * Infosessie Groen Groeit Mee voor Commissie RGW 10 januari 2024 ([Presentatie](#))

Juridische en andere relevante kaders:

Op basis van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 2022 is de Tenderregeling Groen Groeit Mee uitgewerkt. Artikel 158 Provinciewet, waarin de bevoegdheden van GS op het gebied van het dagelijks bestuur zijn beschreven, vormt de wettelijke grondslag voor GS om de Tenderregeling Groen Groeit Mee vast te stellen.

In de 2^e begrotingswijziging 2024 (publicatiedatum 9 november 2023, documentnummer UTSP-1632721676-288) is voor het Groenfonds/Groen Groeit Mee opgenomen, dat na vaststelling door PS het in de saldireserve opgenomen bedrag van € 10 miljoen zal leiden tot een evenredige verlaging van de saldireserve. De vaststelling van de Tenderregeling Groen Groeit Mee is een bevoegdheid van GS echter voor het beschikbaar komen van de financiële middelen, en daarmee de mogelijkheid de regeling open te stellen, is een besluit van u noodzakelijk.

Argumentatie:

De bekostiging van de opgave Groen Groeit Mee vraagt om een aanpak, die bijdragen losmaakt bij zowel regionale partijen (publiek, maar ook privaat) als het Rijk. Ook de provincie neemt daarbij haar verantwoordelijkheid en richt zich met Groen Groeit Mee met name op het gebied dat ligt tussen het stedelijk gebied en het landelijk gebied in. Daarbij stelt u niet alleen de kaders voor (recreatieve) groen/blauwontwikkelingen bij de ontwikkeling van uitleglocaties vast, maar biedt u als provincie ook hulp aan gemeentes om deze kaders uit te werken tot concrete plannen inclusief de invulling van de bekostigingsopgave daarbij. Momenteel zijn er diverse subsidieregelingen voor investeringen in het groen en water. De constatering vanuit de Groen Groeit Mee- voorbeeldprojecten, Hollandsche IJssel, Kromme Rijn Linielandschap, Zuidelijke Eemvallei en de Roode Haan, is dat bestaande middelen niet altijd passen, een stoplicht karakter (wel/geen budget) kennen en dat het aanvraagproces bewerkelijk is in relatie tot de hoogte van de bedragen.

In het huidige Coalitieakkoord is het opzetten van een 'Groenfonds' opgenomen, inclusief een saldireserve van €10 miljoen. De onderhavige Tenderregeling Groen Groeit Mee is de uitwerking hiervan. De Tenderregeling kan helpen in het versnellen van coalitie- en planvorming op gebiedsniveau, om te komen tot integrale Groen Groeit Mee voorstellen. Daarnaast kan door het aanwenden van middelen uit de regeling noodzakelijke maatregelen (bijvoorbeeld bruggen/paden/exploitatie), die niet bekostigd kunnen worden uit andere Rijk- en provinciemiddelen, integraal worden meegenomen bij de realisatie van recreatief toegankelijke projecten.

Daarmee komt met deze Tenderregeling een instrument ter beschikking, wat bij kan dragen aan de realisatie van grotere, samenhangende 'landschapszones', het advies van de voormalig provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit Paul Roncken uit november 2023. 'Landschapszones' zijn grotere aaneengesloten recreatief aantrekkelijke landschappen, in de flanken van de natuur, die woongebieden, park- en groengebieden, productieve landschappen en natuur met elkaar verbinden.

De Tenderregeling is bedoeld als extra instrument om de ontwikkeling van GGM-projecten te kunnen stimuleren, naast de reeds bestaande instrumenten (bestemmingsreserves voor voorbeeldgebieden, uitleglocaties en meekoppelkansen). Daarmee worden vanuit de provincie de mogelijkheden verruimd om de GGM-opgave, die gekoppeld is aan de verstedelijkingsopgave, daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Doelenboom:

Naast de hierboven omschreven argumenten is een belangrijk effect van de Tenderregeling, dat andere partijen dan de provincie worden gestimuleerd om met integrale gebiedsplannen voor Groen Groeit Mee te komen. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de ambities, die partijen hebben uitgesproken bij de ondertekening van het Pact Groen Groeit Mee om gezamenlijk invulling te geven aan de opgave om groenblauwe, recreatieve ontwikkelingen mee te laten groeien met de groei van het aantal woningen in de provincie Utrecht.

Inzet van de middelen vanuit de Tenderregeling richt zich op meerjarendoelnummer 1-1 (Ruimte maatschappelijke ontwikkelingen) en het daarbij behorende beleidsdoelnummer 1-1-5 (Groen groeit evenwichtig mee).

Brede welvaart indicatoren:

Het belang van meer groen is veelzijdig. Het draagt bij aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid om te wonen en te werken. De parken, groenstroken en het water zijn de groene longen van de stad en een ontmoetingsplek voor inwoners, een plek om te ontspannen en in de buitenlucht te zijn. Dat werd tijdens coronatijd nóg duidelijker: de parken en groene buitenruimtes in de stad en de natuur om/buiten de stad werden drukker bezocht. De provincie Utrecht kent, vergeleken met andere provincies, een hoge brede welvaart. Er is echter te weinig groen per inwoner: minder dan 200 m² per inwoner, en dat wordt met de groei van het aantal woningen en inwoners alleen maar minder. Voldoende toegankelijk en bereikbaar groen en blauw is cruciaal voor de gezondheid. Via het programma Groen Groeit Mee zorgt de provincie met inmiddels 41 pactpartners dat de ontwikkeling van steden en dorpen hand in hand gaat met de realisatie van een recreatief toegankelijk groen/blauw raamwerk. Dat toegankelijke raamwerk heeft een positief effect op de gezondheid en welzijn, draagt bij aan de biodiversiteit, klimaatbestendigheid, zoetwater beschikbaarheid en we betrekken agrariërs bij het natuur- en landschapsbeheer.

Daarnaast is cultuurhistorie en landschap onlosmakelijk met elkaar verbonden en draagt de herkenbaarheid van dit cultureel erfgoed bij aan de aantrekkelijkheid. Kortom, genoeg redenen om bereikbaar en hoogwaardig groen in en buiten de steden te creëren en te behouden. Het meegroeien van groen is dus niet alleen ruimtelijk van belang, maar heeft ook een directe relatie met het welzijn van mensen.

Kijk ook door de Sociale bril:

Het programma Groen Groeit Mee is primair gericht op de bewoners en bezoekers van de provincie Utrecht. Investerings in het publiek bereikbaar groen, beleefbaar maken van het landschap en versterken van de natuur zijn daar bouwstenen van. Recent onderzoek in en rondom Odijk, naar de beleving van en behoefte van bewoners met betrekking tot de kwaliteit en bereikbaarheid van de groenblauwe omgeving, laat zien dat mensen hieraan sterke behoefte hebben en ze geven op verschillende aspecten suggesties voor verbeteringen.

Met de Tenderregeling Groen Groeit Mee kan de provincie recreatief toegankelijke groenblauwe gebiedsplannen, zoals opgesteld door publieke (en private) partijen in de regio, ondersteunen.

Participatie:

Bij de uitwerking van de Tenderregeling Groen Groeit Mee is het Kernteam Groen Groeit Mee, bestaande uit vertegenwoordigers uit de drie regio's (U10, Regio Amersfoort en Utrechtse deel Foodvalley) en de HDSR namens de waterschappen, steeds geraadpleegd. Ook zijn presentaties over de ontwikkeling van de regeling gedeeld in de ambtelijke en bestuurlijke overleggen van die regio's. Daarnaast is het directeurenoverleg en bestuurlijk overleg Groen Groeit Mee het afgelopen jaar geraadpleegd.

Financiële consequenties:

De onderstaande financiële zaken zijn relevant:

- In de 2e begrotingswijziging 2024 (publicatiedatum 9 november 2023, documentnummer UTSP-1632721676-288) is voor het Groenfonds/Groen Groeit Mee opgenomen, dat na vaststelling door PS het in de saldireserve opgenomen bedrag van € 10 miljoen zal leiden tot een evenredige verlaging van de saldireserve.
- Inzet van de middelen vanuit de Tenderregeling richt zich op meerjarendoelnummer 1-1 (Ruimte maatschappelijke ontwikkelingen) en het daarbij behorende beleidsdoelnummer 1-1-5 (Groen groeit evenwichtig mee).
- De Tenderregeling Groen Groeit Mee loopt tot eind 2026 en heeft voor 2025 en 2026 elk € 5 miljoen/jaar beschikbaar. Er zijn geen fiscale gevolgen en er is geen begrotingswijziging vereist.

Met het besluit tot vaststelling van de voorgestelde begrotingswijziging (beschikbaar stellen van de middelen in de saldireserve ter grootte van € 10 miljoen) worden de benodigde middelen voor de Tenderregeling Groen Groeit Mee vrijgegeven waardoor extra middelen vrijkomen om de doelen van het programma Groen Groeit Mee een forse impuls te geven in de komende jaren.

Vervolg:

Na besluitvorming worden de wijzigingen doorgevoerd in de Programmabegroting en kan de Tenderregeling Groen Groeit Mee worden opengesteld.

Vanuit het programma Groen Groeit Mee wordt een informatieprogramma opgezet, zodat zoveel mogelijk partijen in de provincie op de hoogte worden gesteld van de Tenderregeling. Tevens zal de Tenderregeling op de websites van de provincie en van Groen Groeit Mee worden gepubliceerd inclusief een vraag en antwoordlijst.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op 5-2-2025 tot vaststelling van Tenderregeling Groen Groeit Mee.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 5-2-2025

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van
met nummer UTSP-270842183-3,
van afdeling SLO, team GGM.

Overwegende dat:

- De uitwerking van het Groenfonds zoals opgenomen in het coalitieakkoord 2023-2027 heeft geleid tot de Tenderregeling Groen Groeit Mee. Deze regeling kan helpen in het versnellen van coalitie- en planvorming op gebiedsniveau, om te komen tot integrale Groen Groeit Mee voorstellen;
- In de 2e begrotingswijziging 2024 (publicatiedatum 9 november 2023, documentnummer UTSP-1632721676-288) is voor het Groenfonds/Groen Groeit Mee opgenomen, dat na vaststelling door PS het in de saldireserve opgenomen bedrag van € 10 miljoen zal leiden tot een evenredige verlaging van de saldireserve.

wordt het onderstaande besluit voorgelegd aan PS.

Besluit:

Beschikbaar stellen van € 10 miljoen uit de saldireserve voor de Tenderregeling Groen Groeit Mee.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters